

STADSVERHALEN

COLUMN

WOUTER
LAUMANSWinteroffensief
van Halsema

Naar ik begrepen heb, is Femke Halsema weer begonnen met roken. Hoewel haar voorganger rokend ten onder ging, begrijp ik het wel. Wat een loodzwaar jaar heeft onze burgermoeder achter de rug. Naast al het gebruikelijke gekraakel op het stadhuis, werkte het thuisfront ook niet erg mee. Ik kan me vergissen, maar volgens mij is ze de eerste Amsterdamse burgemeester van wie de partner veroordeeld werd. Wegens verboden wapenbezit.

Na dit annus horribilis had me ook niet verbaasd als ze naar de fles had gegrepen. Of nog zwaarder spul. Het schijnt dat je met een teugje lachgas ook heel goed de scherpe kantjes van

'Law and order'-Fem

de dag af kan halen. Toen Fem van de week zei dat ze tegen het landelijke lachgasverbod is, dacht ik een moment dat ze misschien zelf zo nu en dan ook aan een ballonnetje zat te lurken.

Die lachgas-opmerking van Fem deed mij denken aan de uitgljider over de handhaving van het boerkaverbod. „In elk geval geen ezel!”, zou mijn oude buurvrouw uit Oud-West hebben gezegd. „Want die stoten zich geen twee keer aan dezelfde steen”.

En ineens kwam daar, hopla, een historische beleidswijziging vanuit de burgemeesterskamer in de Stopera. Bijna tien jaar na de introductie van het landelijke kraakverbod komt Amsterdam met regels waardoor kraken zeer onaantrekkelijk wordt voor hen die zich er nog schuldig aan maken. Kraakacties worden, als de politie ze ziet gebeuren, voortaan onmiddellijk beëindigd. Toen ik het las dacht ik dat er misschien wat anders dan tabak in de sigaretten van Halsema had gezeten. Krakers keihard aanpakken? In Amsterdam? Door een burgemeester van GroenLinks, de partij van krakersvriendje Rutger Groot Wassink?

Rut bleef gisteren stil tijdens de wekelijkse gemeenteraadsvergadering. Raadslid Femke Roosma deed het woord. „Hier zijn we ronduit niet blij mee”, aldus de fractievoorzitter van GroenLinks. Ze pleitte voor heroverweging van de leegstandswetgeving. 'Nou breekt de pleuris uit binnen GroenLinks', dacht ik bij mezelf. 'Femke die nu naar voren stapt als een burgemeester van law and order, van zero tolerance, daar komt een bak gedonder van.'

Ik verheugde me eigenlijk stiekem al op een knallende ruzie tussen de burgemeester en de fractie van GroenLinks, toen ik een vogel sprak die regelmatig op het stadhuis te vinden is dan ik. „Allemaal voor de bühne”, constateerde hij laconiek, „ze poest zo haar imago op, en haar partijgenoten helpen haar een handje. Ze doen een beetje moeilijk, dan kan Femke zich opstellen als hardliner. En uiteindelijk steunt GroenLinks gewoon het voorstel, let maar op.”

Ik was even van mijn à propos. Zou Femke Halsema echt zo uitgenast zijn? Hoewel ik al jaren niet meer rook, kreeg ik opeens enorme zin in een sigaret.

OORLOG IN DE

Directie onder vuur: kerkgemeenschap en deskundigen roeren zich

Daar waar de kerk – juist in de tijd rond Kerstmis – een plek van verbinding kan zijn en vrede wordt gepredikt, is dat in de Oude Kerk ver te zoeken. Voor de zoveelste keer weet de directie van het gebouw met het aanbrengen van kunst dermate veel controverse te creëren dat dat leidt tot veel woede in de kerk, stad én daarbuiten. De loopgraven worden – in dit geval letterlijk – opgezocht.

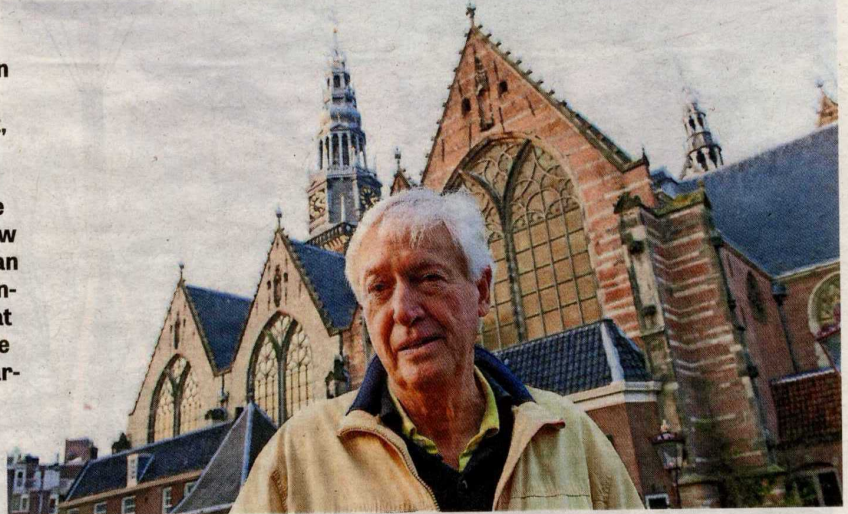
door Mike Muller

Het prominente gebouw op de Wallen is de laatste rustplaats van bekende Amsterdammers, waaronder oud-burgemeesters, grote Nederlandse componisten en tal van notabelen die de hoofdstad kende. Op de vloer, waar op menig kwetsbare grafzerk wordt gerefereerd aan de voormalige grootheden, speelt zich sinds enige tijd een ware strijd af tussen kerkbezoekers, erfgoeddeskundigen,

Hoogleraar: 'Het gebouw is ontheiligd'

kerkhistorici en de directie van de Oude Kerk. Reden van het conflict: de handelwijze van de 'algemeen directeur' van de Oude Kerk, Jacqueline Grandjean. Zij zwaait ruim zeven jaar de scepter binnen de kerk, die volgens sommigen sinds haar komst verworden is tot 'moderne kunsthall' waarbij de schoonheid van het gebouw en interieur van ondergeschikt belang zou zijn. Al regelmatig werden in de gemeenteraad en Tweede Kamer -door partijen van links tot rechts- vragen gesteld waaruit die zorgen herhaald worden. Momenteel hangen er bijvoorbeeld matrassen in de vensters uit de dertiende eeuw. Bedoeld om de kerk te verduisteren.

Daar waar vorig jaar grote beroering stond over het verwijderen van glas in lood uit een van de vensters in de kapel om dat te vervangen voor een rood raam-gesponsord door de Italiaanse overheid, als blijvende herinnering aan een tentoonstelling waarin alle ramen van rood folie werden voorzien - is er nu grote woede over de tentoonstelling *Poems for Earthlings* van

Adrián Villar. Met vele gevulde zandzakken, houten stellingen en bijvoorbeeld het omtimmeren van de preekstoel, is een flink deel van het historische interieur van de kerk niet meer te bewonderen. Het moeten loopgraven voorstellen. „De kerkgemeenschap, die op zondag nog kerkdiensten organiseert, is als gevolg van de tentoonstelling verdreven naar een zijbeuk”, zegt Herman Vuijsje, die zich met een steeds grotere groep Amsterdammers uit-

spreekt tegen 'de drang van de directie om het schoonheid van het gebouw met tentoonstellingen onherkenbaar te maken'.

Hij heeft ook zitting in de speciaal opgerichte stichting tot Behoud van de Oude Kerk. „Ook kerkgangers beginnen zich te roeren sinds deze tentoonstelling hier is gemaakt”, zegt Vuijsje, die naar eigen zeggen al zeven jaar grote zorgen heeft om de Oude Kerk. Door de Oude Kerk-directie werd de socioloog en schrijver -nadat hij een opiniestuk instuurde naar *Het Parool*- publieke-

lijk weggezet als 'infiltrant'. Vuijsje: „Dat is echt onzin. Ik maak mij inderdaad zorgen om het kwetsbare gebouw. En meer specifiek ook over de kerkgemeente. Sinds 1578 worden er protestantse diensten gehouden, maar die zijn nu voor het eerst verbannen naar een verduisterde zijkapel met unheimisch licht. Orgelbegeleiding is niet mogelijk.”

Hij wijst ook op het feit dat het traditionele kerstconcert op het wereldberoemde Vater-Müllerorgel louter en alleen door de tentoonstelling is afgelast. Iets wat bevestigd wordt door de directie van de Oude Kerk en de organiserende stichting Vox Humana, de stichting die nota bene een grote financiële bijdrage leverde voor de restauratie van het imposante instrument. „Juist nu de restauratie is afgelast en het orgel in volle glorie te bewonderen en beluisteren is, zou dat voor onze achterban een mooi moment zijn geweest om te komen luisteren en kijken. Maar helaas, door de expositie is de capaciteit in de kerk drastisch verminderd. Ook is de akoestiek volledig veranderd door de zandzakken en kon het concert he-

Publicist Herman Vuijsje maakt zich grote zorgen om de Oude Kerk. Hij wordt door de directie van de kerk als 'infiltrant' weggezet. „Grote onzin”, stelt hij. Het tekent de sfeer.

FOTO RONALD
BAKKER

Met een hefruck en een hoogwerker werd over de oude zerkvloer gereden bij de opbouw van de expositie. De VVAB vermoedt dat er schade is ontstaan en heeft foto's van scheuren in de zerkvloer.

FOTO VVAB

laas geen doorgang vinden”, zegt Jan Flikweert van de stichting Vox Humana.

Op de vraag of de Oude Kerk dat een wenselijke ontwikkeling vindt, wordt door PR-dame Arabella Coebergh van de Oude Kerk het volgende gezegd: „Concerten vinden onverminderd doorgang. Alleen Vox Humana heeft het concert afgezegd en inmiddels hun excuses aangeboden aan ons voor de manier waarop”, zo stelt Coebergh namens directie Grandjean. Bij navraag bij Vox Humana wordt verrast gereageerd. „Onze excuses aangeboden? Ik moet daar een beetje om lachen”, zegt Flikweert. „Waarom zouden we dat doen? Dat is zeker niet gebeurd. We hebben aangegeven samen om tafel te willen zitten: voor onze achterban willen we de voltooiing van de restauratie -een feestelijk moment- alsnog graag organiseren. Maar dan wel in een kerk die toegankelijk is en niet zo zwaar veranderd is dat de akoestiek daaronder lijdt.”

De strijd tussen beide kampen verhardt zich. Al eerder werd Grandjean van 'leugens' beticht, onder andere door architectuurhistoricus Walther Schoonenberg, die betrokken is bij de Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad. Zo stelde Grandjean -zowel bij de expositie waarbij de kerk rood kleurde als de huidige expositie- dat er louter positieve reacties zouden zijn ontvangen, iets wat feitelijk onjuist is. „We hebben een gastenboek en daar zijn alle reacties vrij in te zien, daar zijn uiteenlopende reacties te lezen”, stelt Coebergh nu namens Grandjean.

Schoonenberg is echter vooral bezorgd over de toekomst van het gebouw. Hij trok aan de bel toen met hefruck en hoogwerker over

